

Regelink
Ecologie & Landschap

Soortgericht onderzoek reptielen en vaatplanten

Witte Koeweg, Roermond

In het kader van de Flora- en faunawet

Colofon

Tekst, foto's en samenstelling	B.J.A. Backx
In opdracht van	Gemeente Roermond
Naam opdrachtgever	S. Amory
Rapportnummer	RA12353-01
Status rapport	Definitief
Datum oplevering rapport	2 augustus 2013
Aantal pagina's	31
Collegiale toets	P.T. Twisk
Wijze van citeren	Backx, B.J.A. , 2013. Soortgericht onderzoek reptielen en vaatplanten Witte Koeweg, Roermond. In het kader van de Flora- en faunawet. Rapport RA12353-01, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer.

Regelink
Ecologie & Landschap

Regelink Ecologie & Landschap

Papenweg 5
6261 NE Mheer
085-7737676
info@regelink.net
www.regelink.net

Lid Netwerk Groene Bureaus

Inhoudsopgave

1 Inleiding.....	7
1.1 Aanleiding.....	7
1.2 Doel.....	7
1.3 Leeswijzer.....	7
2 Werkwijze en inspanning.....	9
2.1 Reptielen.....	9
2.2 Vaatplanten.....	9
2.3 Volledigheid inventarisatie.....	10
3 Omschrijving plangebied.....	11
3.1 Aanwezige ecotopen.....	11
4 Resultaten.....	13
4.1 Reptielen.....	13
4.2 Vaatplanten.....	13
5 Ingreep.....	15
6 Toetsing aan de Flora- en faunawet.....	17
6.1 Effecten.....	17
6.2 Toetsing Flora- en faunawet.....	17
7 Conclusies en aanbevelingen.....	19
7.1 Conclusies.....	19
7.2 Aanbevelingen.....	19
8 Geraadpleegde literatuur.....	21
8.1 Literatuur.....	21
8.2 Websites.....	21
Bijlage 1 Fotoimpressie plangebied.....	23
Bijlage 2 Verspreidingskaarten.....	26
Bijlage 3 Flora- en faunawet.....	29
A. Verbodsbepalingen.....	29
B. Algemene maatregel van Bestuur (AmvB).....	29
C. Gedragcodes.....	31

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Gemeente Roermond is voornemens plangebied Witte Koeweg te ontwikkelen met een woonbestemming.

Uit een ecologische potentie-inschatting van Regelink Ecologie & Landschap (september, 2012) blijkt dat in het plangebied mogelijk beschermde vaatplanten (rapunzelklokje) en reptielen (hazelworm en levendbarende hagedis) voor kunnen komen. Derhalve heeft Regelink Ecologie & Landschap in opdracht van Gemeente Roermond een nader onderzoek naar het voorkomen van deze soorten in het plangebied uitgevoerd.

1.2 Doel

Met behulp van dit onderzoek worden de volgende vragen beantwoord:

- Komen hazelworm, levendbarende hagedis en rapunzelklokje voor in het plangebied?
- Welke functies heeft het plangebied voor de aanwezige soorten zwaarder en strikt beschermde reptielen en vaatplanten?
- Leidt de ingreep tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet?

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden werkwijze en inspanning beschreven, hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van het plangebied. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van het onderzoek gepresenteerd. De ingreep wordt in hoofdstuk 5 omschreven.

Vervolgens zijn de mogelijke effecten van de ingreep gerelateerd aan de aanwezige soorten reptielen en beschermde vaatplanten en getoetst aan de Flora- en faunawet (hoofdstuk 6). In hoofdstuk 7 volgen de conclusies en aanbevelingen. Ter afsluiting is een korte literatuurlijst opgenomen (hoofdstuk 8).

2 Werkwijze en inspanning

Op 19 april, 25 april, 8 mei, 21 mei en 31 mei is plangebied Witte Koeweg, Roermond, geïnterviewd op reptielen. Onderzoek naar het voorkomen van beschermde vaatplanten is uitgevoerd op 8 mei, 21 mei en 31 mei. De toegepaste onderzoeksmethoden worden in de onderstaande paragrafen nader toegelicht.

Tabel 1 geeft een overzicht weer van de data en tijdstippen waarop en weersomstandigheden waarbij de inventarisaties hebben plaatsgevonden.

Tabel 1. Datum, tijdstip en weersomstandigheden van de inventarisaties.

Datum	Tijdstip	Type onderzoek	Naam medewerker	Weersomstandigheden
19-04-13	Ochtend	Reptielen	B.J.A. Backx	12 °C, geen bewolking, geen neerslag, 3 Bft
25-04-13	Ochtend	Reptielen	B.J.A. Backx	19 °C, lichte bewolking, geen neerslag, 2 Bft
08-05-13	Ochtend	Reptielen & Vaatplanten	B.J.A. Backx	16 °C, geen bewolking, geen neerslag, 1 Bft
21-05-13	Ochtend	Reptielen & Vaatplanten	B.J.A. Backx	15 °C, licht bewolkt, geen neerslag, 2 Bft
31-05-13	Ochtend	Reptielen & Vaatplanten	B.J.A. Backx	22 °C, licht bewolkt, geen neerslag, 2 Bft

2.1 Reptielen

Voor het inventariseren van hazelworm en levendbarende hagedis is gebruik gemaakt van de 'plaatjesmethode' zoals beschreven door André Donker (Donker, 2001). Bij deze methode wordt door het neerleggen van platen alternatieve schuilgelegenheid aangeboden. Vanwege een temperatuurvoordeel ligt het voor de hand dat reptielen deze plaatsen gaan benutten. De gebruikte platen hebben een afmeting van 50 x 50 cm. Voor het plangebied werd een transect van vijftig platen gebruikt, een "plaatjesroute". In totaal zijn aan het plangebied vijf veldbezoeken gebracht waarbij de plaatjesroute gelopen is. Daarnaast werd het plangebied en de directe omgeving afgezocht naar reptielen.

2.2 Vaatplanten

Gedurende het groeiseizoen van beschermde vaatplanten is op 8, 21 en 31 mei 2013 een veldbezoek gebracht aan het plangebied. Hierbij werd het gehele plangebied onderzocht op de aanwezigheid van beschermde vaatplanten uit Tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet.

2.3 Volledigheid inventarisatie

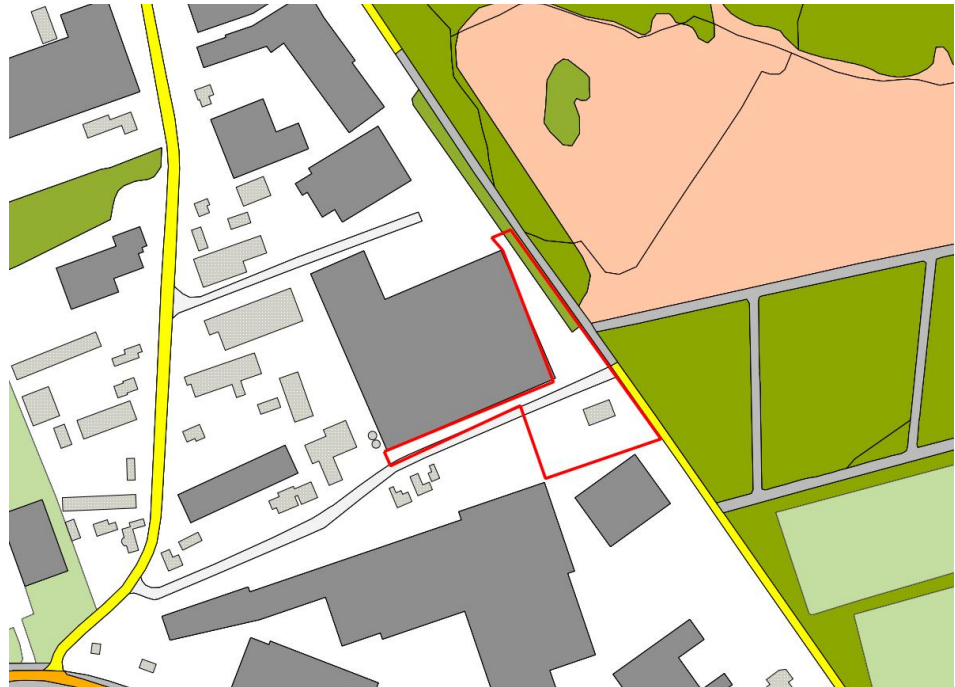
Het onderzoek naar de levendbarende hagedis voldoet aan de eisen zoals deze zijn opgenomen in de soortenstandaard van Dienst Regelingen. Voor de overige te verwachten soorten bestaat op dit moment nog geen soortenstandaard. Er kan worden gesteld dat voor deze soorten het onderzoek met voldoende inspanning is uitgevoerd om de aan- dan wel afwezigheid in het plangebied met voldoende zekerheid aan te tonen.

De inventarisatie betreft een steekproef gebaseerd op momentopnames. Hierdoor is niet uitgesloten dat soorten en functies die niet waargenomen zijn, op een ander tijdstip wel aanwezig zijn. Dit is acceptabel omdat de Flora- en faunawet een initiatiefnemer vraagt te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

Met de gekozen methoden en inspanning is dan ook voldoende invulling gegeven aan artikel 2 (Zorgplicht) van de Flora- en faunawet. Wat betreft het vooronderzoek heeft de initiatiefnemer gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

3 Omschrijving plangebied

Het plangebied betreft een aantal percelen aan de Witte Koeweg te Swalmen, gelegen in gemeente Roermond (provincie Limburg). In Figuur 1 is de begrenzing van het plangebied weergegeven.

Figuur 1. Ligging van het plangebied, met de begrenzing in rood aangegeven. © Dienst voor het kadaster en de openbare registers, Apeldoorn, 2013.

3.1 Aanwezige ecotopen

Binnen het plangebied zijn de volgende ecotopen aanwezig (zie ook Bijlage 1):

- droog, extensief beheerd grasland;
- nat, extensief beheerd grasland;
- loods, opgetrokken uit metalen golfplaten;
- woonwagens met daaromheen aangeplante siervegetatie (met name coniferen);
- oude keten, bushokje en rommelhoekjes;
- dunne naald- en loofbomen (diameter borsthoogte < 25 cm);
- dikke Amerikaanse eiken (*Quercus rubra*) en zomereiken (*Quercus robur*) (diameter borsthoogte > 25 cm), zonder holtes of losse bast;
- lage, opgaande begroeiing, bestaande uit ruigtekruiden zoals akkerdistel (*Cirsium arvense*) en grote brandnetel (*Urtica dioica*).

4 Resultaten

Gedurende het onderzoek werden binnen het plangebied geen zwaarder of strikt beschermde soorten aangetroffen. Hieronder worden per soort de waarnemingen en functies weergegeven. Verspreidingskaarten zijn opgenomen in Bijlage 2 .

4.1 Reptielen

De NDFF bevat recente waarnemingen (2008-2013) van hazelworm, levendbarende hagedis en zandhagedis uit de omgeving van het plangebied (zie Bijlage 2). Voor de zandhagedis is geen geschikt habitat aanwezig binnen het plangebied, voor beide andere soorten wel.

Tijdens de veldbezoeken is het hele plangebied afgezocht, waarbij steeds op en onder de uitgelegde platen en het aanwezige dode hout (boomstronken en dergelijke) is gezocht naar reptielen. Daarnaast is in en rondom de structuurrijke vegetatie gespeurd naar hagedissen. Tijdens geen van de veldbezoeken werden in het plangebied of in de directe omgeving daarvan hazelwormen of levendbarende hagedissen waargenomen. Ondanks dat de hazelworm en levendbarende hagedis zijn waargenomen op afstanden van ongeveer 450 meter (hazelworm) en 725 meter (levendbarende hagedis) van het plangebied en binnen het plangebied wel geschikt habitat aanwezig lijkt te zijn voor beide soorten blijkt het geen onderdeel van hun leefgebied uit te maken.

4.2 Vaatplanten

Uit de NDFF database blijkt dat uit de omgeving van het plangebied waarnemingen bekend zijn van het rapunzelklokje (*Campanula rapunculus*). Overige waarnemingen van soorten uit Tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet zijn niet bekend uit de directe omgeving van het plangebied (zie Bijlage 2).

Ondanks dat delen van het plangebied geschikt lijken te zijn als groeiplaats voor het rapunzelklokje zijn tijdens het veldonderzoek naar beschermde vaatplanten en tijdens de overige onderzoekrondes in het plangebied geen groeiplaatsen van het rapunzelklokje of andere zwaarder of strikt beschermde vaatplanten aangetroffen .

5 Ingreep

Gemeente Roermond is voornemens plangebied Witte Koeweg te ontwikkelen met een woonbestemming. Ingrepen die daartoe in het plangebied plaatsvinden bestaan voornamelijk uit:

- slopen van bestaande bebouwing;
- kappen van (een deel van) de bomen en verwijderen overige vegetatie;
- bouwrijp maken van de grond;
- woningbouw.

De Flora- en faunawet hanteert een aantal belangen waaronder een ingreep kan vallen. Onderhavige ingreep valt onder het volgende belang:

j. de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

6 Toetsing aan de Flora- en faunawet

6.1 Effecten

Tijdens het onderzoek zijn geen hazelwormen of levendbarende hagedissen aangetroffen in het plangebied. Het plangebied maakt derhalve geen onderdeel uit van het essentiële leefgebied van deze soorten. Daarnaast zijn binnen het plangebied geen groeiplaatsen van het rapunzelklokje aangetroffen.

6.2 Toetsing Flora- en faunawet

De voorgenomen ingreep heeft geen negatief effect op reptielen of zwaarder of strikt beschermde vaatplanten. Derhalve zal er door de ingreep geen overtreding van de Flora- en faunawet plaatsvinden met betrekking tot deze soortgroepen.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies

- Gedurende het onderzoek werden geen hazelwormen, levendbarende hagedissen of rapunzelklokjes aangetroffen. De aanwezigheid van deze soorten in het plangebied is dan ook redelijkerwijs uitgesloten.
- Het onderzoek naar de levendbarende hagedis voldoet aan de richtlijnen voor onderzoek zoals weergegeven in de soortenstandaard van Dienst Regelingen. Het onderzoek naar de overige soorten plaats heeft gevonden volgens gebruikelijke onderzoeksmethoden. Op grond hiervan kan gesteld worden dat het plangebied afdoende is geïnventariseerd tijdens daarvoor geschikte weersomstandigheden.
- De voorgenomen ingreep leidt niet tot aantasting van het leefgebied van de hazelworm, de levendbarende hagedis of groeiplaatsen van het rapunzelklokje.
- Wanneer met het uitvoeren van de werkzaamheden rekening wordt gehouden met het broedseizoen van vogels wordt de Flora- en faunawet door de voorgenomen ingreep niet overtreden.

7.2 Aanbevelingen

- Het plangebied is voldoende onderzocht om de aanwezigheid van beschermde soorten aan te tonen dan wel redelijkerwijs uit te kunnen sluiten.
- Nadere stappen om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen zijn niet noodzakelijk.

8 Geraadpleegde literatuur

8.1 Literatuur

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. Van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. RAVON, Nijmegen.

Donker, A, Th., 2011. Tellen van reptielen met een nieuwe methode. De Levende Natuur 102: 6.

Heusden, W.R.M. & S.J. Vreugdenhil. 2006. Handreiking Flora- en faunawet. Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Dienst Landelijk Gebied, Utrecht.

Ministerie van EZ, 2010. Buiten aan het Werk. Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren! Brochure. [<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/brochures/2010/03/01/buiten-aan-het-werk-houd-tijdig-rekening-met-beschermde-dieren-en-planten.html> (02-08-2013)].

8.2 Websites

[Www.ravon.nl](http://www.ravon.nl)

www.telmee.nl

www.waarneming.nl

Bijlage 1 Fotoimpressie plangebied

Figuur 2. Impressie plangebied.

Figuur 3. Impressie plangebied.

Figuur 4. Impressie plangebied.

Figuur 5. Impressie plangebied.

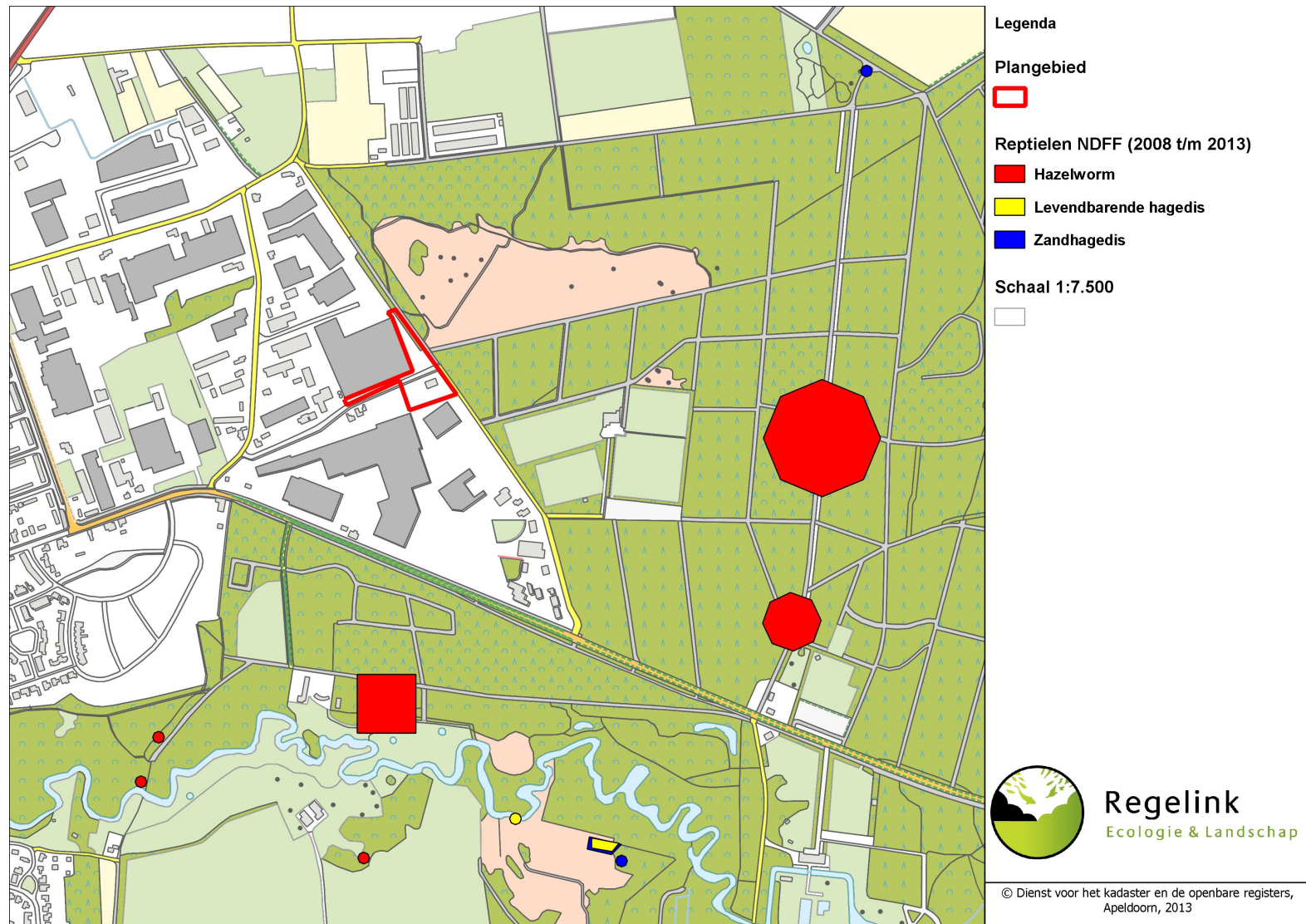

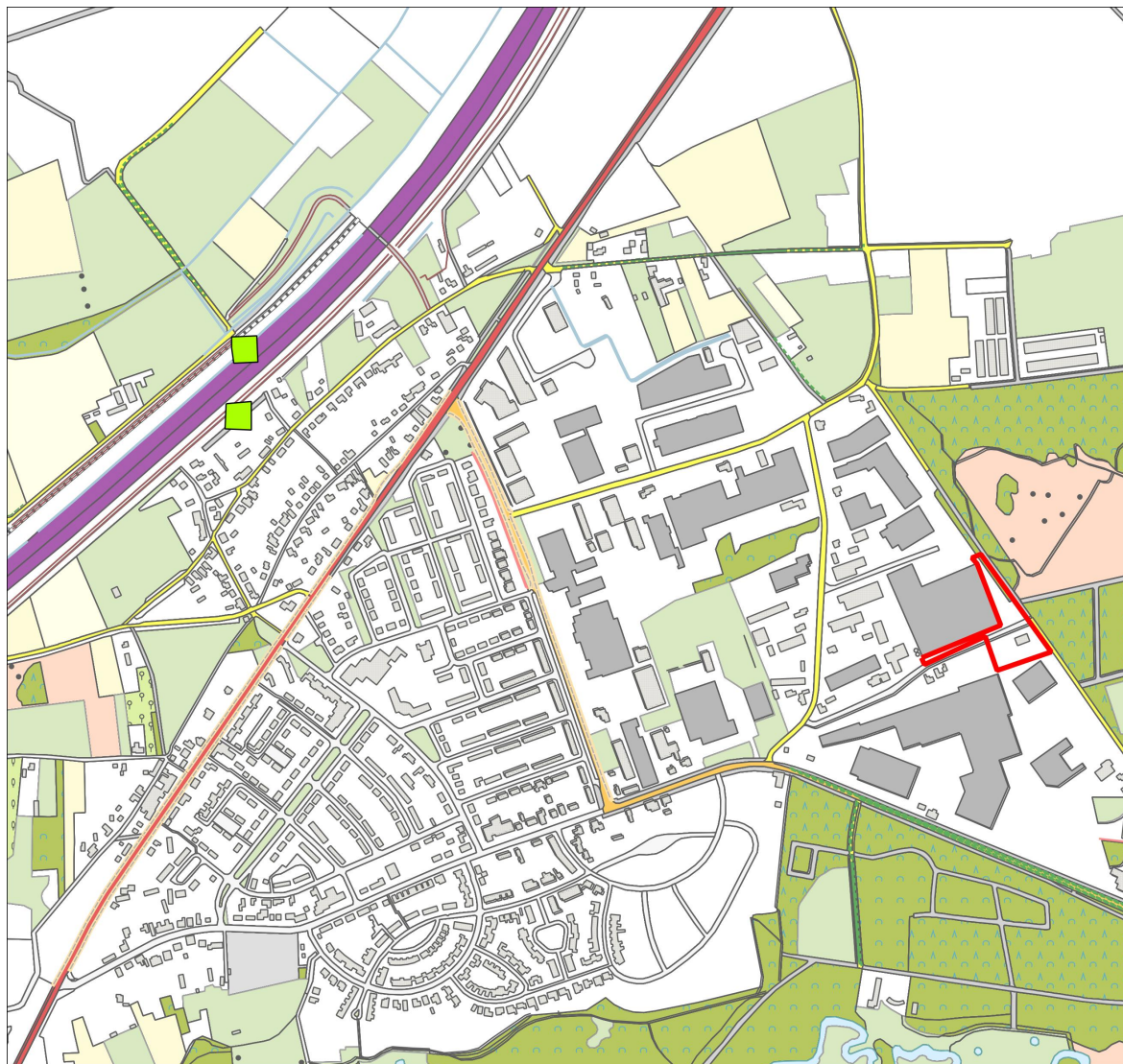
Figuur 6. Impressie plangebied.

Figuur 7. Deel van de uitgelegde platen als onderdeel van de "plaatjesroute" door het plangebied.

Bijlage 2 Verspreidingskaarten

Legenda

Plangebied

Vaatplanten NDFF (2008 t/m 2013)

Rapunzelklokje

Schaal 1:7.500

Regelink

Ecologie & Landschap

© Dienst voor het kadaster en de openbare registers,
Apeldoorn, 2013

Bijlage 3 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is de soortgerichte implementatie van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn en bundelt de bepalingen die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen: Vogelwet 1936, Jachtwet, Natuurbeschermingswet (hoofdstuk V: soortenbescherming), Nuttige Dierenwet 1914 en Wet Bedreigde uitheemse dieren en plantensoorten. De Flora- en faunawet beschermt in beginsel soorten.

Activiteiten waarbij schade wordt gedaan aan beschermde dieren of planten zijn verboden, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het “nee, tenzij”-principe). Het is dan ook altijd zaak om, waar mogelijk, activiteiten uit te voeren zonder schade aan beschermde dieren en planten aan te brengen.

De wet erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende dieren. In de wet is dan ook een zorgplicht opgenomen: iedereen moet 'voldoende zorg' in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving.

A. Verbodsbepalingen

De Flora- en faunawet kent, naast de zorgplicht, een aantal verbodsbepaling welke relevant zijn voor de onderhavige toetsing:

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

B. Algemene maatregel van Bestuur (AmvB)

Op 23 februari 2005 is de “AmvB art. 75” van de Flora- en faunawet in werking getreden. In dit besluit is een vrijstelling voor specifieke activiteiten en soorten geregeld. Tevens introduceert de AmvB de gedragscode.

Tabel 1

Voor soorten die zijn opgenomen in Tabel 1 geldt een algehele vrijstelling wanneer de werkzaamheden vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud, ook in landbouw en bosbouw;
- bestendig gebruik;
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Er dient een ontheffing te worden aangevraagd wanneer de werkzaamheden niet onder een van deze categorieën vallen en er een (te verwachten) negatief effect op de soorten uit Tabel 1 is. Deze aanvraag wordt door bevoegd gezag onderworpen aan een lichte toets. Daarbij wordt getoetst of de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is, en of de activiteit een redelijk doel dient.

Tabel 2

De soorten zoals opgenomen in Tabel 2 zijn strenger beschermd. Hierbij geldt een vrijstelling mits gewerkt wordt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Vallen de werkzaamheden niet onder de bij Tabel 1 genoemde categorieën of wordt niet gewerkt volgens een gedragscode, dan moet een ontheffing aangevraagd worden. Deze aanvraag wordt, net als voor de soorten van Tabel 1 geldt, onderworpen aan een lichte toets.

Tabel 3

De soorten uit Tabel 3 zijn de zwaarst beschermde soorten. Ook wanneer werkzaamheden vallen onder een van de bij Tabel 1 genoemde categorieën, geldt niet zonder meer een vrijstelling. Alleen bij bestendig beheer en onderhoud is een vrijstelling mogelijk wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Werkzaamheden die in een van de andere categorieën vallen en welke negatieve effecten op beschermde soorten (kunnen) hebben, zijn ontheffingsplichting. Voor het verstrekken van een ontheffing wordt deze onderworpen aan een zware toets wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit is;
- de geplande activiteit geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang.

Bij soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet tevens sprake zijn van een van de volgende door de Habitatrichtlijn erkende belangen:

- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
- bescherming van flora en fauna;
- openbare veiligheid.

Vogels

Met ingang van 26 augustus 2009 heeft het Ministerie van LNV (nu EZ) een nieuw beleid ten aanzien van broedvogels ingezet. Verblijfplaatsen van broedvogels zijn

door de Flora- en faunawet beschermd. De Flora- en faunawet kent hierbij geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat bovendien om individuele broedgevallen.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest. Deze eenmalig te gebruiken nesten vallen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet in de periode dat deze daadwerkelijk gebruikt worden.

Van een beperkt aantal vogels is de nestlocatie het gehele jaar beschermd door de Flora- en faunawet (bijlage 2). Het betreft dan vogels die:

- het gehele jaar door gebruik maken van hun nestlocatie als vaste rust- en/of verblijfplaatsen;
- erg honkvast en al dan niet koloniebroeders zijn. Deze soorten keren ieder jaar naar dezelfde locaties terug. De voorwaarden waaraan de nestlocaties moeten voldoen zijn erg specifiek en vaak slechts in beperkte mate in het landschap beschikbaar;
- jaar in jaar uit van hetzelfde nest gebruik maken en zelf niet of nauwelijks in staat zijn om een eigen nest te bouwen.

Indien een jaarrond beschermd nest is aangetroffen moet altijd een omgevingscheck uitgevoerd worden. Een deskundige dient dan te onderzoeken of er voor de soort in de omgeving voldoende plekken en materiaal aanwezig zijn om zelf een vervangende locatie te vinden en een vervangend nest te maken. Indien dit niet mogelijk is, dient een vervangende nestlocatie aangeboden te worden. Wanneer dit ook niet mogelijk blijkt, dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Ontheffing kan alleen verkregen worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Wettelijke belangen zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

C. Gedragscodes

Werken volgens een gedragscode kan (soms) een vrijstelling voor soorten op Tabel 2 en Tabel 3 geven. Hiervoor dient gewerkt te worden volgens een door de minister vastgestelde gedragscode. Een overzicht van goedgekeurde gedragscodes is te vinden op:

<http://www.hetInvloket.nl/onderwerpen/vergunning-en-ontheffing/dossiers/dossier/flora-en-faunawet-ruimtelijke-ingrepen/overzicht-van-gedragscodes-en-besluiten-flora-en-faunawet/overzicht-gedragscodes>.